

In 1965 bracht een sensationele transfer Jan en Johanna Mulder als koningskinderen in Brussel. In enkele maanden groeide Jan uit tot de ongekroonde koning van Anderlecht, met een grote schare supporters. *Chez Stans* is het weergaloze autobiografische verhaal over deze historische periode. De herinneringen aan vrienden en spelers, die elkaar altijd ontmoetten in het restaurant Chez Stans, het bruisende leven, de chic, de galerijen en Mulders onweerstaanbare MG zijn met veel gevoel voor detail beschreven, en als altijd weet Mulder op beslissende momenten zowel te verrassen als te ontroeren.

Jan Mulder (1945) is ex-voetballer, columnist, schrijver en televisiepersoonlijkheid. Hij schreef verschillende boeken samen met Remco Campert. Zijn meest recente boek schreef hij voor de Boekenweek 2009: *Labradoedel*.

JAN MULDER

Chez Stans

Een ster in de Rue des Dominicains, 1965-1972

2010

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Voor Twee Personen die zeer Verliefd zijn

VEENLUST

Met een kap voor het gezicht en in een wijde broek van zeer sterk materiaal, spuitbus tegen zwermvorming en twee extra raten onder de armen, loop ik door de tuin. De eens zo fraaie galop die deze gestalte kenmerkte, heeft plaatsgemaakt voor curieus gescharrel met potjes en dozen. Een imker op weg naar de korven.

Het is halfzeven in de ochtend. De buurman is ook al op de trekker.

‘Morgen, Waalkens.’

‘Morgen, Mulder.’

‘Druk?’

‘Even bij de gerst kijken. En jij?’

‘Ik ga naar mijn bijen.’

‘Honing, dat is de smaak van de lente, Mulder.’

Op zulke gevoelige momenten denk ik aan Sociëteit Veenlust op 16 juni van het jaar 1963 en de prijsuitreiking die daar plaatsvond van het voetbaltoernooi van Veendam, dat we met het Groninger KNVB Jeugdelftal hadden gewonnen, en aan Valentina Tereshkova die op dezelfde dag, na het fruitvliegje Dick, de hond Laika en de man Yuri Gagarin, als eerste vrouw werd gelanceerd in de ruimte en drie dagen om de aarde cirkelde.

Dat lieg ik, ik denk aan mijn bijen.

De andere teams op dat historische toernooi waren SBC Spandau 06 Berlin, Stadswahl Bremen, het Zwitserse FC Rapperswil-Jona, RRC Tienen en Voetbalvereniging Veen-
dam.

Het Vrije Volk schreef maandag 17 juni over midvoor Mulder van het Groninger Jeugdelftal: ‘Zeer gemakkelijk lopend.’

Ik kwam uit Winschoten. Vruchtbare grond. Mijn buurmeisje in de Engelstilstraat, Janneke Peper, stond ook in de belangstelling van de pers. Te teer om op de schonkige knietjes op het trottoir te knielen en met ons te knikkeren, was ze door Gert Timmerman ontdekt als kindzangeresje. Voordat ik de wereld via België veroverde, scoorde Janneke in Duitsland een hit met ‘Skibbeldibabdibaby’.

De Engelstilstraat was een bijzondere straat met bijzondere mensen.

‘Skibbeldibabdibaby’ is een goede titel en song. Het bekt, Skibbeldibabdibaby. Janneke trad ermee in de voetsporen van de grote Caterina Valente met ‘Tipitipitipsobeimcalypso’.

De kracht van de titel en het refrein, ‘Ich... bin... dein... Skibbeldibabdibaby (snel)’, is het gemak waarmee die woorden de mond uit rollen hoewel je had verondersteld dat Skibbeldibabdibaby lastige woorden zijn.

Ik durf te beweren dat Skibbeldibabdibaby en Janneke Peper niet alleen Caterina Valente en Tipitipitipsobeimcalypso naar de kroon staken, maar zelfs Julie Andrews en ‘Supercalifragalisticexpialidocious’, ook zogenaamd onuitsprekelijk, maar in werkelijkheid heerlijk en simpel, wat je van het negentien seconden durende nummer van

Bal-Sagoth niet kunt zeggen; ik geef u de titel van het lied: ‘The Dark Liege of Chaos is Unleashed at the Ensorcelled Shrine of A’Zura Kai (The Splendour of a Thousand Swords Gleaming Beneath the Blazon of the Hyperborean Empire Part 11)’.

Voor de entree van Veenlust stond een reus. Ik geloof een kastanje. Wat een boom, wat een zomeravond. Alsof je een uitspanning in het Prater van Wenen betrad. Wat ik later met Anderlecht deed. Dus ik zwelg, behalve in Veendam, Veenlust, een ansichtkaart van Rapperswil en een kastanje op het grind, ook in Wenen. Onze gedachten zijn dan automatisch meteen bij de kip die we er ’s avonds geserveerd kregen in die prachtige *Konditorei*, en naar Thomas Nordahl die onder de druiventrossen tegenover me zat en het Wiener kipje eveneens uitstekend vond, en naar Thomas’ vader Gunnar, de legendarische midvoor van AC Milan, die zijn zoon in Brussel bezocht en op sympathieke manier met mij sprak, en naar mijn Tsjechische vriend Josef Masopust van Crossing Molenbeek die erbij kwam staan, en die op andere dagen gezellig met me praatte over bepaalde capaciteiten van zijn vriend Pele, en naar de avond dat ik met Anderlecht tegen FC Santos en Pele aantrad en een penalty miste, wat me niets kon schelen omdat Pele op mijn veld stond, met FC Santos, dat ik niet lang daarvoor nog in het Oosterpark van Groningen een vriendschappelijke wedstrijd had zien voetballen tegen Feyenoord omdat de organisatoren dachten dat het regionale GVAV veel te zwak zou zijn voor de fameuze Brazilianen, en ik denk natuurlijk ook altijd aan een punter tegen de hele collectie herinneringen aan.

Bij mijn tafel in die bovenzaal van Veenlust staan twee heren. De voorzitter en de trainer van Racing Club Tienen komen onberispelijk en vriendelijk over in hun mooi gesneden kostuums en met hun fraaie accent.

Mezelf beschrijven is moeilijk. Vooral de leeftijd is twijfelachtig. Ik ben volgens het geboorteregister zeventien. In werkelijkheid is dat dus ongeveer twaalf. Trek er voor de achterstandsregio Oost-Groningen nog maar eens twee van af en je zit op een jaar of negen, tien. Gelukkig heb ik mijn accordeon niet op schoot, een honderdwtintigbasser met een toetsenbord waar ik de kin net niet overheen kreeg.

‘Wij willen u een voorstel doen, meneer Mulder,’ zegt voorzitter Verhoeveren, tandarts te Tienen, in België bekend onder de naam Suikerstad. Hij overhandigt mij een doos met suikerklontjes als geschenk.

Het voorstel behelst een aanbieding om voor Racing Tienen te gaan spelen. Derde klasse betaald voetbal België.

De indringers boezemen me met hun fatsoenlijke voorkomen en aangename stemmen vertrouwen in én ze doen datgene waarnaar ik al mijn hele leven heb verlangd: een voorstel.

Ooit moet ik in een stripverhaal of een jongensboek hebben gelezen dat de voorzitter van een dure Italiaanse club de beste jonge voetballer uit een Gronings provinciestadje een voorstel deed dat hem deed happen naar lucht. Sindsdien heeft het woord ‘voorstel’ in mijn gedachtewereld alleen nog betrekking op steenrijke voorzitters van grote voetbalclubs met een havanna in de mond en een aanbod dat je niet kan weigeren.

Villa’s, zwembaden, vrouwen met hoofddoekjes en lan-

ge sjaals om de nek, die in het voorjaar vanuit jouw witte sportwagen speelden met de wind.

MG-B

Het gaat slecht met de bijenstand. Over de hele wereld signaleert men massale sterfte. Uit Groot-Brittannië sijpelen angstaanjagende berichten door en ik heb het in het Oldambt ook moeilijk om mijn kolonie op peil te houden. De wetenschap staat voor een raadsel.

Als immer ben ik mij bewust van mijn verantwoordelijkheid voor de productie van honing en de continuïteit van het leven op aarde, want dat staat er op het spel. Ik lees alles wat er over het bijenprobleem te vinden is.

Waar is de stervoetballer van weleer?

Er is niet één moment van dwaling, niet één verkeerde afslag. De rechte lijn werd ongemerkt verlaten op verschillende tijdstippen, dankzij vele kleine edoch teleurstellende tekortkomingen.

Ik had, net als Johan Crujff, de versierselen van de Order of Merit van de FIFA op de revers kunnen dragen. Maar de lust van het oog vond ik net zo belangrijk als de overwinning in de Europacup. Mijn sportieve en maatschappelijke kwaliteiten dreven instinctief af naar het verlokkelijke zijspoor van de adoratie voor stadions met een open dak, met op de achtergrond heuvels met veel groen, en dan zit je natuurlijk vlak bij lezen en schrijven, bijen houden en coniferen snoeien, lijnen trekken met een kalligrafeerpen en Japanse kookkunst.

Niet in Italië, in België kreeg ik mijn sportwagen en droomcontract.

‘Onder de toren’, een kleine dagelijkse rubriek met regionaal nieuws in de *Winschoter Courant*, links boven aan pagina twee, besteedde er aandacht aan: ‘Onze plaatsgenoot Jan Mulder heeft een contract voor de Brusselse club RSC Anderlecht getekend voor een handgeld van honderdduizend gulden, een vorstelijk maandsalaris en een sportwagen met open dak waarin Jan dezer dagen valt te bewonderen in de straten van onze stad.’

Het was lang onzeker welke het zou worden. Mijn voorkeur ging uit naar een Triumph TR4 en een MG-B.

De Triumph kostte dertienduizend gulden, de MG-B elfduizend. Aanvankelijk was er ook nog een neiging naar de MG Midget MK II, een kleinere, knusse uitvoering, maar als je eenmaal foto's hebt gezien van de Triumph TR4 en de MG-B, verandert die optie in een trapauto.

Op de valreep van de definitieve beslissing probeerde mijn vader, in samenwerking met garage Doornbos van het Schönfeldplein, me nog een nieuw model van Volkswagen te verkopen.

De Karmann Ghia.

Ik vond het een sportwagen die gereformeerd was. Ik wilde eigenlijk ook niet in een Volkswagen rijden. Dat is geen rock-'n-roll, zelfs niet in Winschoten.

Nee, dan MG-B. In de krant stond paginagroot een advertentie van British Leyland. Ondergaande zon, strand en daarvoor, in een weiland met schapen, een MG-B. De slogan op de foto luidde: ‘Voor Twee Personen die zeer Verliefd zijn.’

Johanna en Jan waren bij deze tekstschrijver in veilige handen.

Het assemblagebedrijf was gevestigd in Wavre, een voorstad van Brussel, ergens achter Woluwe en Tervueren, waar het landschap licht begint te glooien. Tot over de oren verliefd zeilde ik er met Jacques Lamote naartoe.

De heer Lamote was de rijke eigenaar van een firma die grote ladingen van wereldhaven naar wereldhaven verscheepte en in het bestuur van Anderlecht zat. Ik had het gevoel dat hij de MG voor zijn rekening had genomen. Lamote reed zelf in een roomkleurige Mercedes 230 SL Coupé. Ik kon mijn ogen niet van het dashboard afhouden, vooral van de aansteker niet die soms door Lamote eruit werd getrokken en met een elegante beweging naar de sigaret gebracht die vlak onder zijn gesoigneerde streepsnorretje in de mond stond.

De spanning werd na elke straat groter. Halverwege, toen ik weer in verliefde trance naar het dashboard van de 230 SL keek en de verschillende instrumenten bijna streeelde met de vingertoppen, zei Lamote: ‘Wil jij rijden?’

Hij dacht: ik ben met een kind op stap. En dat kind moet dit seizoen in de spits van Anderlecht. Wie heeft dit in gang gezet?

Een kwartier later stond ik in een reusachtige hangar en zag duizend MG-B's. Of tienduizend, dat kan ook. Ze waren opgesteld in de diverse categorieën van kleuren.

Het werd gebroken wit.

Ik zat op de middelbare school, de gemeentelijke Hogere Burger School, en ging in mijn witte schicht naar de mondelinge eindexamens. Mevrouw Middellaat, geschiedenislerares, maakte niet de indruk dat ze de MG-B een vorm van leergierigheid achtte.

Mevrouw Lang, Duits, daarentegen, een *gnädige Frau* die beter in de Berlijnse jaren twintig had geleefd, had schik in deze fijne romantiek. Zij keek verlekkerd naar mij en mijn cabriolet, die me de wijde wereld in zou rijden. Naar Brussel en Praag, Parijs en Milaan, naar ontvangsten bij koningen en weelderige vrouwen, naar alles, als het maar geen Johan Modastraat te Winschoten of de plaatselijke hbs was.

Ik zakte. Een onvoldoende voor geschiedenis deed me de das om. Ik kon de verworvenheden voor Nederland onder koning Willem III niet alle opsommen, aangezien wij met de gedachten in een witte bolide langs de kanalen in het noorden vlogen, door de bossen van de Veluwe, dwars door Breda en Antwerpen naar het verlokkende Brussel. Koning Willem III, de scherp op mijn opleiding lettende Middelaar, een diploma om later eventueel sportleraar aan de mulo te worden, interesseerden me minder.

Ik was een balbehandelaar die was voorbestemd om de stations van de wereld met zijn onstuitbare dribbels en schoten te verbijsteren en het volk aan zijn voeten te hebben.

Via Anderlecht en Brussel zou ik in Madrid belanden, waar mijn roem zou groeien. Het einde van een grootse carrière eindigde waarschijnlijk bij Fiorentina, omdat we in Florence toch al een landgoed hadden en het klimaat ons beviel.

Aangezien de heer Santiago Bernabéu van Real Madrid, de oliebaron Albert Roosens van rsc Anderlecht en het parlement in Toscane van mijn bestaan niet op de hoogte waren, sprak ik met de tandarts van Tienen af een weekje bij hem te komen logeren om te kijken of een transfer naar de suikerstad tot de mogelijkheden behoorde.

Trainer Rik Geertsens van Racing Tienen liet me een plakboek van zijn carrière zien. Hij was een goede trainer. Ik zat in de bovenzaal van Veenlust, werd met een mooie medaille gekroond tot topschutter van het toernooi, was verliefd op Johanna die naast me zat, en ging een paar weken later, tot verontrusting van haar, naar Tienen met mijn vader, een man die heel andere dingen met mij van plan was dan zij in gedachten had.

De bij is bediend, het pak uit. Is het mannetje nu weer de oud-voetballer?

Brussel ligt ver achter me, mijn taak bestaat eruit met een gezonde bijenkolonie het leven op aarde te redden. Ik teken tegenwoordig ook heel aardig, ik schrijf columns, en ook het tafelheerschap in populaire televisieprogramma's mag niet ongenoemd blijven. Ik ben een *Flankengott* met een plakboek, ik ben de *Flügelflitzer* met actuele kuitens zo dik als een jonge paling, de soort waar niet meer op gevist mag worden. Moeten we ons ook eens in verdiepen, in de vissterfte.

Ik las eens bij Elias Canetti, op bladzijde 172 van *Het geheime hart van het uurwerk*: 'Ontmoeting met oude figuren, bij het voorlezen van David Copperfield. Wat is er van Uriah Heep in je geworden en hoe was hij werkelijk? Er zijn echter ook de vergeten figuren die men plotseling als het ware bij de slip van hun mantel grijpt: daar is hij, hoe was hij toch, is hij dat werkelijk, nee, hij is heel anders. – Er zijn figuren die destijds, men was te jong, helemaal geen indruk op je hebben gemaakt.'

DE SUIKERSTAD

Mijn vader, Geert Mulder, schoenmaker en schoonschrijver, wees vanuit onze DKW naar een kolossaal gevaarte dat aan de kant van de weg oprees: de suikerfabriek.

Dit is Tienen. Hier rijden de auto's met de rood en witte nummerplaten. Dit is het buitenland. Doel bereikt, hoewel het er aanvankelijk niet naar had uitgezien.

We waren goed voorbereid op weg gegaan, maar bij Ommelandervijk, een gehucht van zes huizen achter Oude Pekela, ongeveer acht kilometer van huis, keek vader opzij en vroeg: 'En nu?'

'Naar Veendam, pap.'

Bij de afslag voor de weg naar Gieten, waar we naartoe moesten, reed hij dus rechtdoor pardoes Veendam in. Veendam is niet groot, we waren er snel weer uit.

Bij de rotonde voor Gieten ging het weer mis: hij dook Gieten in, in plaats van door te rijden, richting Assen.

In hotel Braams hebben we halt gehouden en beraadslaagd. Hij was witheet over de slechte landkaarten en richtingaanwijzers. Maar vooral mijn moeder moest het ontgelden. Zij had, net als ik, gezegd: 'Je gaat naar Gieten en dan Assen.'

'Is dit Gieten, of niet?!'

Het centrum. Met hunebed.

Ik herken me in hem. Ik maakte me later ook liever druk over een slecht gewassen voetbalkous dan me te concentreren op onze hoofdtak: de wedstrijd. Ik zie liever tien netjes, ja als langs een meetlat achter elkaar opgestelde korven dan dat ik me bekommer om de ondergang van de aarde.

Een Mulder is een absolutist met een kleine draaicirkel.

De villa met tandartsenpraktijk van de familie Verhoeveren stond in de Vianderstraat nummer 67. Vader leverde me af en reed alleen terug naar Winschoten.

Verhoeveren stelde me voor aan zijn vrouw en vijf kinderen en nam me mee naar de tuin met uitzicht op het Vianderdal.

In het gazon stond een boom. De tandarts stak in het verlengde van de boom een stok in het gras. ‘Shot d’n stok een keer om, Jan.’

Ik trapte de bal met een boogje (heet tegenwoordig ‘curve’) naar de stok en die ging om. Voor de verblufte ogen van de kinderen en mevrouw Verhoeveren deed ik dat tien keer achter elkaar, afwisselend met buiten- en binnenkant van de voet.

De tandarts: ‘Kunt ge ’m in de dakgoot shotten?’

Ik legde de bal in de goot. Ik was de wondermidvoor uit het exotische Winschoten.

‘Ge’ is een mooi persoonlijk voornaamwoord. Terwijl de j zachter klinkt dan de g, is ‘ge’ in het verkeer zachter dan ‘je’. België vond dat zelf niet, vandaag de dag spreekt men daar ook de lagere taal van het ‘je’. Jammer.

De avondmaaltijd. De tandarts ging eerst naar de telefoon in zijn kamer en ik hoorde hem vertellen dat er zojuist iemand een bal vanaf de overkant van de straat met de voeten tien keer in de dakgoot had gedeponereerd; ‘en toen ze het raampje opendeden, legde hij hem op de kussens van het bed in de slaapkamer van ons Liesje’.

Na het diner en enige kunsten in de tuin werd er televisie-

gekeken. John Thomas sprong een nieuw wereldrecord. Het gebeurde in Moskou in aanwezigheid van Valeriy Brumel, mijn favoriete hoogspringer.

‘Kunt gij hoogspringen, Jan?’

De oudste zoon nam me mee naar een hoek van de tuin. Daar stonden twee bomen met een lijn voor de witte was ertussen.

De volgende dag bezochten we het stadion Julien Bergé van de Racing Club Tirlémont, stamnummer 132 van de KBVB, en ook het rooms-katholieke instituut waar ik voor de tweede keer in mijn leven het diploma van een atheneum kon halen, hoopte Racing Tienen.

Het veld, met atletiekbaan, ging nog wel, maar de kleedkamers schrikten me af. Ze zaten slecht in de verf. De kleuren, blauw en wit, deden me zeer aan de ogen, vooral het schreeuwende blauw.

Ook bij het hek van de school dacht ik: nee. Het was grimmig hoog en van zwart smeedijzer met lange uitstekende punten. De gangen in het gebouw deden me denken aan het katholieke ziekenhuis Sint Lucas in Winschoten. De amandelen eruit. De keel-, neus- en oorarts heette Moolhuizen en boog zijn van inspanning en begeerte rood aangelopen hoofd naar mijn keel. Het woord ‘poliepen’ schoot me op dat moment te binnen. De poliepen zaten achter in de neus van mijn vader. Die gangen en dat hek waren de poliepen, vermengd met de geur van ether uit het ziekenhuis van Winschoten. Ik voelde me misselijk worden.

De derde dag werd benut voor een uitstapje naar Knokke. De familie Verhoeveren deed alles om het me naar de zin te maken.

Ik wilde iets anders.

De tandarts begreep me en belde een goede kennis, de voorzitter van Anderlecht.

DE HEREN VAN NEERPEDE

Er reed een blauwe Volvo langzaam door de Engelstilstraat, uit de jukebox van ijssalon Luppes klonk ‘Summer in The City’ van The Lovin’ Spoonful. Fietsers stapten af en gingen verstijfd naast hun rijwiel staan, voetgangers hielden de pas in of liepen hard door, nerveus achteromkijkend, mijn vader deed de borst alvast opzwellen, moeder was niet in de winkel om hem te helpen.

Het was een dag om naar het zwembad te fietsen, wat ik ook van plan was na het bezoek uit het buitenland in die blauwe Volvo.

Slager Roege verscheen nieuwsgierig in de deuropening toen hij de witte nummerplaat met rode letters zag. Mijn vader zei quasi-ongeïnteresseerd, alsof er twee vervelende neefjes uit IJmuiden op visite kwamen: ‘Ze zijn er.’

Hij kon zijn trots en erger oplaaiende vaderlijke emoties op die eenvoudige wijze het beste uiten. Het was ook wel wat: zijn oudste zoon was te groot geworden voor Winschoten.

Kinderen keken door de voorruit van de auto naar binnen. Zij zagen Albert Roosens, voorzitter van Anderlecht en eigenaar van een installatiebedrijf voor olieverwarming, en Pierre Buyle, bestuurslid van dezelfde club en paardenhandelaar te Neerpede, de streek op het platteland, niet ver van Anderlecht.

De heren van Neerpede groetten de bevolking van Win-

schoten, aaiden hier en daar met een arm uit het portier-
raam een kind. De wagen gleed nu ter hoogte van vishandel
Joppe Wiersum. Zijn dochters Mina en Tineke gaapten de
vreemde indringers aan vanaf het trottoir, waar ik mijn tri-
omfen in het knikkeren had gevierd, nog niet zo heel lang
geleden, waarbij vooral Mina een geduchte tegenstandster
was maar meestal het onderspit dolf. Mina was mij dus on-
derdanig. Ze bewonderde mij en stond met een Belgisch
vlaggetje te zwaaien – of verbeeldde ik het me en interes-
seerde het haar geen moer, en interesseerde heel Winscho-
ten het geen zier, en kwam mevrouw Westerhuis, wederom
fraai gemanicurd, slechts naar buiten omdat ze een oogje
had op kapper Van de Grijsparde, knippen vijftig cent?

Van de Grijsparde en Van der Laan, die stonden te pra-
ten voor de groentezaak van Tuin, zagen het onbekende
voertuig naderen en dachten: dit moeten de eerste Belgen
zijn die voet op Oost-Groninger bodem zetten.

Hoe oud was ik ook alweer, hadden we berekend? Acht. En
wereldberoemd, miljonair, aanstaand bezitter van een MG-
B, gevierd door een uitzinnige bevolking. Ik was de rock-
'n-roll van Winschoten, mijn talent kon daar niet langer
blijven, het moest zich ontplooien, ik moest weg.

En nu had de grote Royal Sporting Club Anderlechtois
zich gemeld om mijn verlangen naar de grote stadions van
de wereld waar te maken.

Mijn vader en moeder aarzelden. Zij vreesden de valkui-
len van de grote stad. Brussel was bovendien zeven uur rij-
den in die tijd, autowegen waren schaars, overal loerde de
dood. De provinciale weg tussen Harderwijk en Amersfoort
slingerde zich tussen twee rijen dikke beuken door het Gel-

derse landschap: levensgevaarlijk bij hoge snelheden. Vanaf Breda moest je, begeleid door het klapwieken van mensentende raven die in de plaatselijke grotten huisden en wakker schoten wanneer ze jong vlees roken, door nog onbekende gehuchten die je uiteindelijk in Wuustwezel brachten, niet ver van Antwerpen, de grote stad waar je dwars doorheen moest om, na een lange rustpauze en diep nadenken over de zin van de onderneming, de verschrikkelijke route naar Boom te beginnen. Daarna doemde het laatste rechte eind naar Brussel op. Criminaliteit, bootytraps, bembommen.

Een zoon wiens voornaamste bezigheid dromen was, zag je nooit meer terug. Ik luisterde goed naar de bezwaren van mijn ouders, bleef nog een jaar op de hbs, bestudeerde zo nu en dan de Bosatlas en zag ook wel dat het een gruwelijk eind was, maar het verlangen won het van de vrees.

HET AANBOD

Mijn vader deed een hartelijkheid uitbeeldend sprongetje van de stoep af toen de Belgen voor de winkel uitstapten.

Hoe zal ik de toestand van mijn vader beschrijven? 'In de war'?

Hij vertoonde zeer, zeer ernstige gelaatstrekken. Met die uitdrukking wilde hij, hoewel in alle staten van verrukking, zeggen: 'Ik sta hier niet positief. En als het dan toch moet, die transfer: gemakkelijk laat ik Jan niet door u meetronen, dit worden zware onderhandelingen, heren. Ik ga op elk detail letten, elke onbeleefdheid zal er eentje te veel zijn, elk spoor van ons niet welgevallig Belgisch gedrag dat mijn zoon eventueel nadeel kan bezorgen, zal u fataal worden.'

Of kon hij me, hoewel net als ik in de klauwen van roem, rijkdom en aanzien, écht niet loslaten? Zag hij me door louche Brusselse makelaars al doorverkocht aan het totaal onbekende Moeskroen en daarna naar een regionale club in Noord-Frankrijk, waar het kaal en naargeestig is?

Zelf was hij geen miljonair, niet beroemd en slechts bij de plaatselijke politie bekend als maker van goedsittende laarzen voor het korps. Vader reed zoals gezegd in een DKW, tweetakt als dat u iets zegt, een geluid dat verkondigt: 'Ik ben het pruttelende, de auto van de kleine man, de trots van het kleinbedrijf en de lage middenstand, de schorre collega van de kikker in de sloot die kwaakt.'

De Belgen bleven vriendelijk voor de toegestroomde bevolking en deden dat op een integere manier. Ze overdreven niet om in een goed blaadje bij de verkopers te komen.

Albert Roosens, de machtige president van Anderlecht, stond in de Engelstilstraat en keek om zich heen. Wiersum en Roege deinsden een meter terug bij het uitstappen van de heer die uit den vreemde gekomen was.

Het als gegoten kostuum. De glimmend gepoetste schoenen. De hagelwitte boord. De fraaie platte knoop in de stropdas zoals oude Britse ministers die nog dragen. Het voorname buikje. De chique manchetknopen. De dasspeld. De spiegelgladde wangen. De montere tred. Het stemgeluid van een notabel uit de stad die ik binnenkort ook de mijne zou mogen noemen. Brussel. Zelfs de kleine clusters wit speeksel in zijn mondhoeken die na een paar minuten zichtbaar werden, vonden wij interessant.

Roosens haalde met een vlotte beweging een vulpen uit de binnenzak.

Het afschroeven van de dop vervulde mij van bewondering, we bevinden ons inmiddels in de kamer achter de winkel.

Mijn vader was zeer aandachtig toen de heer Roosens enige voorwaarden op een Belgisch blokjesvel schreef dat hij uit zijn leren agenda had gescheurd.

Belgen bezitten een ouderwets handschrift. Dat wordt daar op de scholen nog geoefend met juf. Vast en karakteristiek vertrouwd Roosens de nummers, getallen en zinnen die voortaan bij mijn leven hoorden, toe aan het papier.

Vader bekeek het voorstel en wankelde naar de bakelieten telefoon aan de muur.

Moeder, huisvrouw in ons huis aan de Parklaan, moet de telefoon in haar hand hebben gehad toen hij rinkelde, zo snel hoorden we haar melding in de hoorn: 'Ja... Annie.'

'Geert, met Annie!'

'Hallo.'

Het bleef stil in de Engelstilstraat.

'Geert?'

Hij zei nog een tijdje niets tegen haar en toen plechtig: 'Jan is honderdduizend gulden geboden.'

De uitdrukking op zijn gezicht had met alles en ook met niets meer te maken. Trots, angst, bermen, beuken, Harderwijk, binnenwegen met dubieuze cafés in Brabant aan beide kanten van de grens, beleggers, taakstraffers, oplichtersbendes, Vlaamse vrouwen, buitenechtelijke kinderen waar men een leven lang financieel onder gebukt gaat.

Mijn vader vloog stuurloos door het heelal en belde me-
neer Wubs.

DE OUDE MONGOOL

Engel Wubs, bijgenaamd de oude Mongool ('zo noemde de gymnastiekleraar me vanwege mijn bruingebrande gezicht'), ook wel Kale Wubs, was een kleine, gezette man, type René Magritte, kaalhoofdig dus, met een driekwart regenjas aan, bolhoed op, keurige stropdas tussen een gesteven boord die met drukknopen op het hemd werd bevestigd.

Wubs zei van zichzelf dat hij 'de meest verguisde wvv'er' was. Hij was jeugdleider bij wvv en in deze moeilijke, beslissende dagen onze gezinsmentor, aangezien hij kantoor hield op het gemeentehuis en in het bezit was van een negendelige Oosthoek-encyclopedie waar je nog wel eens wat uit nodig kon hebben inzake exacte ligging van en af te leggen afstanden in en naar verre landen, zoals België.

'Zo, jij wilt lid worden van wvv.'

Woorden uit de mond van de oude Mongool bij de ingang van de Trompschool, herfst 1951. Ik herinner me de dag van mijn inschrijving nog goed, er werd in Den Haag gedebatteerd over de vraag of de Eerste Kamer nog wel nut had. Geen nut of wel nut, daar gaat het niet om: spelenderwijs naar het paradijs is het streven van al ons doen en laten. Zestig jaar later is de Senaat een belangrijke machtsfactor in de Wilders-era, de prinsesjes snijden koek op het kerstfeest voor de armen, er lekt olie in de zee, 'tenslotte' wordt aan elkaar geschreven waar het niet moet en Jan Mulder speelt nog steeds, nu een boek.

Ik was zes jaar. Ik was erheen gereden en niet omdat mijn vader en moeder het wilden. Ík wilde het. Ik kon voetballen.